A ruhák hossza igen változatos

A Magyar Divat Intézet a Duna Intercontinental Szálloda báltermében divatbemutatót rendezett az 1987—88. évi őszi—téli szezonra ajánlott modellekből. A divatszínek, a fekete—fehér mellett, jelentős mértékben változnak. Nők számára elsősorban a sárga, barna, vörös és a kék számos árnyalatát ajánlják. A ruhák hossza igen változatos. Ismét divat a mini, de a bokáig érő szoknya is hordható. Visszatér a népies viselet, amelynek mintavilága helyet kap a kényelmes, sportos öltözéken is.

Minél előbb, annál jobb

Úszhatnának a csecsemők is

Az asztma betegség. Ha rohamszerűen tör az emberre, különösen az ember gyerekére, még ijesztő is tud lenni. Mégis: a legokosabb, ha megtanulunk együtt élni ezzel az állapottal, s nem adjuk meg magunkat a betegségnek. Az orvosi kezelés mellett ugyanis megfelelő életmóddal lényegesen enyhíthetők a kellemetlen tünetek. Hogy miként, arról olvashatnak a továbbiakban.

*

Csongrád megye nyolc tüdőgondozójában 1612 krónikus légzőszervi betegségben szenvedő gyermeket ápolnak. A szegedi gyermekklinikán mintegy 300-an, a vásárhelyi kórházban 100-an részesülnek légúti betegség miatt szakellátásban, s a megyében további ezer beteg gondozásba vételével lehet számolni. Amint Harsányi Géza gyermek-tüdőgyógyász szakfőorvos elmondta, betegeiknek 30 százaléka asztmás. A gyerekeket állandóan fenyegető nehéz légzés sok szenvedést és lelki megterhelést okoz a kis betegnek, nem különben a szülőknek. A szakorvos szerint a megfelelő szakmai gondoskodás mellett ma már nem törvényszerű, hogy megkeserítse bárkinek is a gyermekkorát ez a betegség. Az utóbbi években a nagyhatású, nyugati importból származó gyógyszerek képesek megelőzni a nehéz légzést. A klímaterápia ugyancsak hasznos, hiszen hatására tisztulnak a légutak. Rendkívül hatásos a szanatóriumokban, a barlangterápiás helyeken, tengerparti üdüléseken eltöltött idő, különösen a szennyezett levegőjű településeken élő, érzékeny légzőszervű gyerekek számára.

A gyógyszeres kezelésnek — ma már elfogadott tény — nélkülözhetetlen kiegészítője a megfelelő módon alkalmazott testedzés. Mint ismeretes, különösen az úszás áldásos hatású.

Mintegy öt éve annak, hogy Gyene István, budapesti testnevelőtanár úszás és tornatermi edzéseket kezdett szervezni asztmás gyerekeknek. Szegeden gyógytestnevelő tanárok is foglalkoznak évek óta ezzel: heti egy-egy alkalommal tartanak úszás és tornatermi edzést az iskolaorvosok által hozzájuk küldött gyerekek részére. Tavaly október 1-től azonban valami új ötlet kelt szárnyra Szegeden. A Sárkány István vezette tömegsportegyesületnél merült föl a gondolat: az összes óvodást meg kellene tanítani úszni. Egy asztmás gyerek édesanyja is szeretett volna élni a lehetőséggel... A gyerek kezelőorvosa, Harsányi doktor és az egyesület jókapcsolatának köszönhetően valamennyi asztmás gyerek számára lehetővé vált az edzéseken való részvétel. Magyar Gábor testnevelőtanár irányításával több tanár foglalkozik a gyerekekkel a sportcsarnok tisztavízű medencéjében, minden hétköznap 6 és 7 óra között. Az 5—14 évesek 10—15 fős csoportokban vesznek részt az edzéseken. Tehát nem „úszkálnak", hanem szervezetüket fokozatos terhelésnek teszik ki, állandó ellenőrzés mellett. Általában 140—150 gyerekkel foglalkoznak a szakemberek. A szülők igen hálásak ezért, ugyanis — noha látványos eredmény több évig tartó, folyamatos edzés után jelentkezik —, a kedvező hatást máris érzékelik. Az uszoda mikroklímája, a megfelelő páratartalom segíti a váladék ürülését, a rendszeres mozgástól a túlságosan féltett, zárkózott gyerekek fölszabadulnak, vidámabbak lesznek.

A megfelelő kezeléssel, a helyes életmód kialakításával a gyerekek jelentős része a pubertáskorra rendbe jön. Nem mindegy azonban hogy addig mennyit szenved, s a gyakori fulladás nem befolyásolja-e kedvezőtlenül egész személyiségét.

A legtöbb szakember világszerte azt tartja, hogy már csecsemőkorban el kellene kezdeni az úszásoktatást. Annál is inkább, mert egyre gyakrabban találkozik az orvos 1—3 hónapos asztmás csecsemőkkel. A korai úszás tehát egyben a prevenciót is jelentené. Emellett azonban számos előnye lenne még: a rendszeresen mozgó kicsinyekből testileglelkileg edzettebb ifjúság nőne föl, menet közben ki lehetne választani közülük a tehetséges sportolókat, de hasznára lenne a mozgássérült gyerekeknek is. Ma már egyre kevésbé hunyhatunk szemet mégoly humánus célok emlegetésekor sem az anyagi előnyök fölött: egy dorogi fölmérés szerint csupán 64 krónikus beteg gyerek évi gondozása csaknem kétmillió forintba kerül. S ha mindezt megelőzhetnénk...!

Szegeden ehhez elegendő lenne egy speciális, 10-szer 10 méteres, csempézett vagy műanyagfalú, fedett medence, amelynek vizét naponta cserélni lehetne, ugyanis a kicsinyek fürdővize nem tartalmazhat fertőtlenítőszert. Ez a befektetés, azt hiszem, búsásan megtérülne.

Chikán Ágnes

A „rövid" konyak nyomában

Hazafelé battyogva gondoltam, ezentúl nyugodtan alhatunk. Reménykedhetünk ugyanis abban, hogy a Széchenyi téri 8-as Éliker-boltban nem csapnak be bennünket, jól mérnek és jól számolnak.

Bár egyedül lennék az, aki a hét végi bevásárlás után dühöngve veszi tudomásul, tíz-húsz forinttal — jogtalanul, figyelmetlenségből vagy szándékosan — megrövidítették.

◇

Talán nem csoda, ha a bizalmatlanság kezd eluralkodni rajtunk. Miben reménykedhetünk? Naivnak tűnő kapaszkodó, hogy létezik még talán kereskedői tisztesség. Esetleg az ellenőrök, társadalmi ellenőrök is „visszafogottabbá" tehetik a zsebünkre nagyvonalúan számolókat.

Szóval, elhatároztam, inkább cipelem a Szechenyi téri 8-asból haza — az Északi városrészbe — a felvágottakat, gyümölcsöket, zöldségfélét, minthogy rettegjek, ugyan másutt menynyivel csapnak be. (Természetesen nem garasoskodásról van szó.)

Minden okunk meglehet a bizakodásra, ugyanis *Sós László* és *Vincze János* társadalmi ellenőrök mellé szegődve semmiféle visszaéléssel nem találkoztunk. Pedig vásároltunk többek között 34 dkg soproni májast, 19 dkg pulykasonkát és 60,5 dkg főzőkolbászt.

A pultnál *Álmosdi Erika* eladó hajszálpontosan számolt. Ennek ellenére támadt egy kis riadalom a bejelentkezésünk után. Az üzletvezető arcára is kiült a kétség: hátha elnézte, hátha rossz árat ütött be a húszéves kolléganője.

Mindannyian izgatottan vártuk a visszaméréseket, az újraszámolást. A három tételben 10 fillér eltérés mutatkozott. Megkönnyebbülten vették tudomásul a tényeket az ellenőrök éppúgy, mint az eladók.

Az aprócska irodában nagyot lélegezve az is kiderült, hogy évek óta a 8-asban nem történt visszaélés; árdrágítás, hamis mérés. Ezt a jegyzőkönyvek is egyértelműen bizonyították. És mit tud minderről a vevő? Belügy marad ugyanis az érdekeinket védő minden egyes vizsgálat. De valóban az?!

◇

A két ellenőrrel baktatunk a Tisza felé. Régi „motorosok", több mint tíz éve végzik ezt a munkát. Történeteket mesélnek. Sós László például „kis gallérral", azaz kevés habbal szereti a sört. A korsókon pedig hiába keresi a fél literre figyelmeztető jelzéseket. Vincze János arra a sztorira emlékszik, amikor a szűken mért sör — többszöri ellenőrzés után — valakinek az állásába került.

Jómagam egy ismerősömet emlegetem, aki örmény konyak helyett Hubertusszal kevert konyakot kapott borsos áron, Vilmoskörte gyanánt pedig körtepálinkát adtak el neki.

Sóhajtozunk, hogy már a bírságok sem hatnak igazán.

Belépünk az Éva presszóba. Hangulatos, tiszta hely. Hagyom magam befolyásolni. Vincze János rendel:

— A hölgynek egy fél konyakot, nekünk pedig 1—1 decit.

A színe szép, az illata pompás, a pohár, amiben kihozzák, csalóka. Örömtelen pillanatokat szerzünk a személyzetnek.

Irány a főnöki iroda, ahol előkerül a mérőhenger. Keressük az üzletvezetőt. Sehol. A fia segédkezik a két ellenőrnek. Közben rágyújt, kávézik. Idegesnek látszik. Vincze János ingatja a fejét.

— Nézze uram — fordul a fiatalemberhez —, a huszonöt centből négy hiányzik. Majdnem fél deci! Huszonhét forinttal fizettünk többet, mint ezért a mennyiségért kellett volna.

Sajnos, a mérőhenger önmagáért beszél, és egyikünk sem veszi komolyan azt a magyarázatot, hogy a pultos hölgynek nem volt fenn a szemüvege, hogy három napja kisegítőként dolgozik — bár több évtizedes eladói múlttal rendelkezik —, hogy mindezek mellé még nem is szereti a konyakot.

Elkészült a jegyzőkönyv, mindannyian sejtjük, ezt nem lehet elintézni ejnyebejnyével.

◇

Gondoljuk, a fentiek után nincs helye a bölcselgetésnek. A mérleg, a visszamérés döntött. És talán nemcsak az én kívánságom, de időnként szeretném, ha ellenőrnek néznének...

Bodzsár Erzsébet

Ne fürödjünk a Tiszában

Mit kapunk a strandon?

E szeszélyes nyárban ki tudja, milyen időjárási zónákba kerülünk az elkövetkező napokban, hetekben, de bízva abban, hogy lesz még strandidő, tudakozódtunk: milyen a fürdővizek állapota strandjainkon?

Kezdjük a természetes stranddal, a mostanság igen piszkosnak látszó Tiszával. Az Ativizig szakemberei — a legfrissebb mérések alapján — nyugodt szívvel állítják — a Tisza egész magyarországi szakaszán, s így Szegednél is — első osztályú a vízminőség. Zavaros ugyan, de ezen nem lehet csodálkozni, mert az áradás okozta hatalmas vízmennyiség és a sebes folyás az árterekről kimosta az agyagot, és szaggatott magának jó néhány faágat is.

Mindennek — az első osztályú minősítésnek — látszólag ellentmondanak a Kójál-vizsgálatok eredményei. Az Ativizig szakemberei kémiai vizsgálatok szerint minősítik ugyanis a folyót, míg az egészség őrei bakterológiai méréseik alapján intik óva a városlakót a tiszai fürdőzéstől. A folyóba engedett szennyvizek ugyanis kiválóan segítik a baktériumok szaporodását, no és sajnos a szennyezőanyagból jut a Szeged alatti folyóba is. Majd 10 esztendeje — 1978 óta — bakterológiai szempontból semmit nem javult a Tisza vízminősége. Tiltani azonban természetesen senkit nem lehet a hűst adó folyami fürdőzéstől, de tanácsként megfogadható: kivált a gyerekek és a betegségekre fokozottan érzékenyek óvakodjanak a tiszai strandoktól, hiszen a bőrbetegségek, hasmenések egyaránt „beszerezhetők" egy-egy tiszai strandolás alkalmával.

A város fizető fürdőhelyei közül máig a legtisztább a Sportuszoda vize, köszönhetően a visszaforgatásos rendszernek. Igaz, a nagyközönségnek csak töredéke élvezheti eme tisztaságot, de a kisebb tanmedencében úszni tanuló gyerekek szempontjából megnyugtató a jó vízminőség.

Igazi csúcsforgalomban különösen — de anélkül is — a fertőzésveszélyt elkerülendő a vízművek és fürdők igyekszik mindent megtenni a strandvizek tisztán tartásáért. A gyermekmedencékben naponta legalább kétszer, a termálban és a partfürdői ülőmedencében mindennap, a SZUE, illetve a Partfürdő nagymedencéiben pedig kétnaponta, a forgalmas hét végeken itt is naponta cserélik a vizet. Mégpedig alapos tisztítás után. Először a zsírréteget távolítják el speciális oldószerrel, majd az öblítést követően hypóval fertőtlenítik a medencét, majd a többszöri újraöblítést követően töltik fel friss vízzel. A takarítás mellett folyamatosan klóroznak, természetesen óvatosan bánva az erős vegyi anyaggal. Csúcsterheléskor az automata adagoló egy óra alatt 500 gramm klórt bocsát a medencékbe.

A Kójál a szúrópróbaszerű ellenőrzéseken kívül hetente és minden hét végén vesz vízmintát vizsgálataihoz, s bizony a minőségromlás egyenes arányban van a fürdőzők számának növekedésével. Nem csupán a létszám emelkedése okán piszkolódik jobban a fürdővíz, sokkal inkább azért, mert csúcsforgalomban a fürdőzők többsége nem tartja be az alapvető higiéniai szabályokat, mondhatnánk úgy is, az emberi együttélés szabályait. A legtöbben tusolás nélkül gázolnak a medencékbe, és sajnos nem kevés azoknak a száma, akik biológiai szükségletüket sem az arra kijelölt helyen végzik.

Eleddig kötőhártya-gyulladástól, bőrkiütésektől, hasmenéses betegségektől féltünk strandjainkon, bár az elmúlt években kifejezetten tömegfertőzésről nem beszélhetünk. Most sokakban felvetődik a kérdés, a rettegett kór, az AIDS megkapható-e a fürdővizekben. A szakértő válasza megnyugtató, miszerint az AIDS-kórokozó igen érzékeny, így a vízben nem tud szaporodni, következésképpen nem terjeszthető.

A strandok tisztaságáért a legtöbbet maguk a fürdőzők tehetik, s ha betartják a fürdőzés szabályait, akkor nem kell rettegni a medencékben kapható betegségektől. Persze nem lehet mindenki mellé őrt állítani, így mindenkinek a maga jó érzésén múlik, mire képes a nyári fürdőzéskor

K. K.

Szabó László emlékezete

Hatvanéves korában elhunyt *Szabó László* ny. honvéd alezredes, hadtörténész, a hadtudományok kandidátusa. Szabó Lászlót a hetvenes évek vége felé ismertem meg Szegeden. A Kárász utcai Móra könyvesbolt afféle irodalmi találkozóhely volt annak idején a boltvezető, Gyöngyike jóvoltából. Szeretetre méltó kedvessége, írók és műveik ismerete sokszor arra késztetett, hogy hosszan időzzek a könyvesboltban.

Akkoriban jelent meg Szabó László *Doberdo, Isonzó, Tirol* című könyve. „Hadd mutassam be a férjemet" — fordult hozzám egyik alkalommal. „Szabó László" — mutatkozott be a magas, szikár, szemüveges férfi. Meglepődve mondtam, mintsem kérdeztem: „Akkor ön írta ezt a könyvet?" és fölmutattam nemrég megjelent kötetét. Rábólintott. A bemutatkozás interjúkészítő beszélgetéssel folytatódott a Virág teraszán. Hadd idézzem most az akkori perceket is.

A budapesti születésű író első könyve gyorsan nagy sikert aratott. Két kiadást is megért a *Népszerű történelem* sorozatban. Akkor már készen volt, és 1982-ben megjelent *A nagy temető* (*Przemysl ostroma 1914—15.* című kötete is), majd szerteágazó kutatási eredményeképpen tavaly napvilágot látott a *Piave* 1918 című kötet.

Munkái megjelenése idején Szabó László a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia főtanára volt. A kutatáshoz szükséges időről faggattam őt, aki hol Berlinben, hol Drezdában búvárkodott. De végezte munkáját a TIT-ben is. Katonai szaklapoknak, tudományos folyóiratoknak, és a rádiónak dolgozott, és közben szegedinek vallotta magát. Maga mondta: „Nyolc éve fotózom a várost, egy sereg olyan diám van, amelyik egyszer még sokat ér!"

Kutatói tapasztalatait pedig így összegezte: „Megfelelő dokumentumok bizonyítják, milyen elavult hadvezetési szempontok érvényesültek az első világháborúban. Puszta mellel ezrek kerültek szembe a gépekkel, a hadvezetés pedig úgy vezette a csapatokat, mintha a francia—porosz háború összecsapásairól lenne szó."

Közvetlen, szerény embernek ismertem meg a hadtörténet kiváló tudósát, akinek könyvei ma forrásértékű munkák.

Szabó Lászlót katonai tiszteletadás mellett, holnap délben helyezik örök nyugalomra a Belvárosi temetőben.

Polner Zoltán